

Mambo 7 wazazi wanapaswa kufahamu kuhusu chanjo ya COVID-19

1. Watoto wanahitaji kupewa chanjo.

COVID-19 ni hatari zaidi ikilinganishwa na hatari zinazowezekana kutokana na kupata chanjo. Bado hatujui jinsi ambavyo kuambukizwa COVID-19 kutaathiri watoto kwa muda mrefu. Watoto huripoti dalili za "COVID za muda mrefu" ambazo huathiri maisha yao ya kila siku kwa wiki nyingi baada ya kuambukizwa COVID¹. COVID-19 sasa ni mojawapo ya vyanzo 10 kuu vya vifo kwa vijana, na $\frac{1}{3}$ ya vijana walio lazwa hospitalini walihitaji huduma za wagonjwa mahututi². Takriban 30% ya watoto walio lazwa hospitalini kwa ajili ya COVID-19 hawakuwa na hali ya kiafya iliyopo³.

2. Mchakato wa kuunda chanjo haukuharakishwa.

Wanasayansi wamekuwa wakishughulikia teknolojia hii kwa zaidi ya mwongo mmoja. Hakuna hatua za usalama zilizorukwa katika kuunda chanjo za COVID-19—ni kanuni za kawaida na urasimu pekee—na majoribio ya kimatibabu yalipitia hatua sawa na chanjo nyingine yoyote. Data kutoka kwa majoribio ya kimatibabu na tafiti za ulimwengu halisi zinaonyesha kwamba chanjo hizo ni salama na zenye ufanisi. Wanasayansi waliweza kuchunguza chanjo haraka kwa sababu watu wengi mno walijitolea kwa majoribio ya matibabu—badala ya kungoja miaka mingi ili kupata washiriki wa kutosha.

3. Athari nyepesi au za wastani ni kawaida.

Mtoto wako anaweza kuwa na dalili nyepesi au za wastani baada ya kupata chanjo, kama vile homa, maumivu ya misuli, maumivu ya kichwa, kuhisi uchovu, au wekundu karibu na eneo alilodungwa sindano. Hii ni kawaida baada ya chanjo yoyote, na inamaanisha mwili wako umeanza kuunda mwitikio wa kinga na unajifunza kupambana na ugonjwa. Athari kali na athari za mzio ni nadra. Uwezekano wako wa kuwa na hali ya kutishia maisha ya COVID-19 ni kubwa zaidi kuliko hatari yako ya kupata athari kali kutokana na chanjo.

4. Athari za muda mrefu, kama vile utasa au kuharibika kwa mimba, zina uwezekano mdogo.

Ukiangalia historia ya chanjo zote, takriban kila athari ya kimatibabu ya muda mrefu inayotokana na chanjo hujitokeza kati ya siku 6 baada ya kupewa chanjo. Ndiyo sababu FDA inahitaji muda wa kusubiri wa angalau siku 60 baada ya kumalizika kwa jaribio la kimatibabu kabla ya idhini ya matumizi ya dharura (EUA) kutolewa.

Maelfu ya wanawake wamepokea chanjo wakati walikuwa wajawazito au wamepata ujauzito baada ya kupata chanjo. Data ya ⁴ inaonyesha kuwa chanjo za COVID-19 hazijasababisha utasa, kuharibika kwa mimba, au matatizo ya ujauzito au kujifungua kwa mama au mtoto. Hata hivyo, tumeshuhudia wanawake wengi wajawazito wakipata COVID-19 na wanakabiliwa na matatizo makubwa kutokana na virusi⁵.

¹ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7927578/>

² https://www.cdc.gov/mmwr/volumes/70/wr/mm7023e1.htm?s_cid=mm7023e1_w%20cdc.gov

³ <https://yourlocalepidemiologist.substack.com/p/pediatric-vaccines-top-8-parental>

⁴ <https://www.acog.org/news/news-releases/2021/07/acog-smfm-recommend-covid-19-vaccination-for-pregnant-individuals>

⁵ <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/vaccines/recommendations/pregnancy.html>

5. Chanjo ina ufanisi wa JUU.

Jaribio la kimatibabu lilionyesha chanjo ya COVID-19 ina ufanisi wa asilimia 90-100 katika kukinga watoto wenyе umri wa miaka 5-15 dhidi ya virusi⁶. Hakuna mtoto katika majoribio ya kimatibabu aliyepata ugonjwa sugu kutokana na COVID-19. Chanjo inafanya kazi dhidi ya aina tofauti za virusi, inazuia kuenea kwa watu wengine⁷ na inaweza kweli kuboresha mambo⁸ kwa wale ambao wanakabiliwa na athari za kimatibabu za muda mrefu za COVID-19. Kupata chanjo pia hufanya maradhi kuwa mepesi na mafupi kwa watu wachache sana ambao wanatambuliwa kuwa na maambukizi baada ya kupata chanjo⁹.

6. Hata kama mtoto wako tayari alikuwa na COVID-19, anapaswa kupata chanjo.

Mtoto wako anapaswa kupata chanjo, hata ikiwa hakuugua sana kutokana na virusi hapo awali. Uchunguzi¹⁰ unaonyesha chanjo hutoa kinga ya muda mrefu kuliko kinga ya asili (kinga kutokana na ugonjwa) na inalinda dhidi ya aina tofauti za virusi. Chanjo inaweza kumfanya mtoto wako asipate virusi tena.

7. Chanjo za mRNA za COVID-19 hazibadilishi DNA yako.

Kuna vitu **chanjo za mRNA HAIWEZI** kufanya:¹¹

- mRNA haiwezi kurekebisha au kubadilisha DNA yako
- mRNA haiwezi hata kuingia kwenye sehemu ya seli zako ambapo DNA iko (inayoitwa kiini)
- mRNA haiwezi kujibadilisha na kuwa DNA

mRNA ni dhaifu na huvunjika haraka sana mwilini mwako. Viungo havibaki mwilini mwako na havina sehemu yoyote hai, dhaifu, au isiyoambukiza ndani yake ambayo inaweza kubaki mwilini mwako na kusababisha matatizo baadaye maishani.¹²

6 <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/vaccines/recommendations/children-teens.html>

7 <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/science/science-briefs/fully-vaccinated-people.html>

8 <https://www.yalemedicine.org/news/vaccines-long-covid>

9 <https://www.cdc.gov/media/releases/2021/p0607-mrna-reduce-risks.html>

10 <https://yourlocalepidemiologist.substack.com/p/vaccine-for-5-11-year-olds-acip-cliff>

11 <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/vaccines/different-vaccines/mrna.html>

12 <https://yourlocalepidemiologist.substack.com/p/pediatric-vaccines-top-8-parental>